

Streszczenie

Celem pracy jest zbadanie resentymentów występujących w filmach dokumentalnych wyprodukowanych przez polski niezależny ośrodek medialny Video Kontakt działający w Paryżu w latach 1984-1989. Ośrodkiem kierował Mirosław Chojecki i Tomasz Łabędź. Przedmiotem analizy jest sześć wybranych produkcji o tematyce historyczno-społecznej: *Generał Maczek i jego pancerni* wyreżyserowany przez Witolda Zadrowskiego w 1988 r., kompilacyjny film Tomasza Łabędzia o wyraźnym wydźwięku propagandowym i antykomunistycznym pod tytułem *Kalendarz wojny* z 1984 r., dwa filmy Jarosława Sypniewskiego dotyczące emigracji Polaków do Francji *Gdzie indziej. Paryż* wyreżyserowany razem z Nataszą Czarwińską w 1986 r. oraz film ukazujący polskich Żydów w Izraelu *Jestem Żydem, bo tak mi się podoba* z 1987 r., film dokumentalny o historii Komitetu Obrony Robotników „KOR” z 1988 r., w kooperacji reżyserskiej Andrzeja Wolskiego i Agnieszki Holland, wreszcie film *Trzy portrety* z 1987 r. w reżyserii Janusza Kijowskiego.

Wykorzystując w badaniach metodologię Krytycznej Analizy Dyskursu, natknąłem się na różnorodne resentymenty opakowane ironią i subwersją wobec PRL-u. Jednym z wniosków płynących z przeprowadzonej analizy jest stwierdzenie, że resentymenty odgrywały kluczową rolę w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, gdzie roszczenia godnościowe obywateli uchwycone przez kamery niezależnych filmowców, ścierały się z władzą komunistyczną. Natomiast dorobek filmowy Video Kontaktu, mający w szczególności odkłamywać polską historię, traktuję jako niezwykle ważny dla zrozumienia fenomenu mediów niezależnych w latach 80., które obok wydawnictw papierowych sukcesywnie podkopywały fundamenty systemu komunistycznego w Polsce.